

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 1Nt/26/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114010328
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Korbel'ová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2014:6114010328.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Evy Korbel'ovej a prísediacich Mgr. Radoslavy Strhárskej a Magdalény Haškovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28. 05. 2014 v Banskej Bystrici, takto

rozhodol:

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 41b ods. 1 Zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii ústavného súdu Slovenskej republiky per analogiam, sa u odsúdeného G. C. K. V. L. K., nar. XX. XX. XXXX v D., trvale bytom R. R., ul. C. XX t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava p o v o ľ u j e obnova konania vo veci Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T 36/2008.

Podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku sa v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T 36/2008 zo dňa 21. 05. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 166/2009 zo dňa 19. 08. 2009 z r u š u j e výrok o treste u odsúdeného G. C., nar. XX. XX. XXXX, ako aj všetky rozhodnutia, ktoré na tento výrok obsahovo nadväzujú.

odôvodnenie:

Dňa 01. 04. 2014 bol tunajšiemu súdu doručený návrh odsúdeného G. C. na obnovu konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica sp. zn. 1T 36/2008, ktorého jediným dôvodom na jednej strane bol jemu uložený trest rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T 36/2008 zo dňa 21. 05. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 166/2009 zo dňa 19. 08. 2009 a to podľa § 234 ods. 2 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. s použitím §§ 35 ods. 2, 39 ods. 1 Tr. zák. č. 140/1961 Zb. v trvaní 13 rokov nepodmienečne a jeho zaradenie na výkon trestu podľa § 39a ods. 2 písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. do III. nápravno-výchovnej skupiny, a na strane druhej zas nález Ústavného súdu SR zo dňa 28. 11. 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011 a s poukazom naň aj stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. 11. 2013, sp. zn. Tpj 44/2013, vydané na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania.

V rámci verejného zasadnutia konaného dňa 28. 05. 2014 odsúdený G. C. pri svojom osobnom vypočutí zotrval na svojom návrhu a dôvodoch v ňom uvedených, ktoré doplniť už nepovažoval za potrebné.

Prítomný prokurátor GP SR s návrhom odsúdeného o povolenie obnovy konania nesúhlasil, tento navrhol zamietnuť a to j napriek jemu známemu obsahu stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 44/2013, keďže podľa jeho názoru nie sú splnené podmienky povolenia obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. nakoľko aj prípadná povolená obnova konania nemôže pre odsúdeného privodiť priaznivejší výsledok. Do pozornosti dal aj rozhodnutie Ústavného súdu SR III.US 208/2014, ako i znenie ustanovenia § 31 ods. 1 a § 3 ods. 4 Tr. por. V závere uviedol, že v prípade, ak by aj súd obnovu konania odsúdenému povolil, navrhol v zmysle § 403 Tr. por. rozhodnúť o vzatí odsúdeného do väzby.

Podľa § 393 ods. 1 Tr. por., ak sa skončilo trestné stíhanie vedené proti určitej osobe právoplatným rozsudkom, právoplatným trestným rozkazom alebo právoplatným uznesením, možno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, len ak bola povolená obnova konania.

V zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

S poukazom na vyššie citované ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por., v spojení s § 394 ods. 4 Tr. por. skutočnosťou skôr neznámou podľa odsekov 1 až 3 je aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého rozhodnutím prokurátora alebo súdu Slovenskej republiky alebo v konaní, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody obvineného, ak negatívne dôsledky tohto rozhodnutia nemožno inak napraviť.

V zmysle Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL ÚS 106/2011 v § 41 ods. 2 Tr. zák. slová v texte za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 41b ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu SR zo dňa 28. 11. 2012, sp. zn. PL ÚS 106/2011, týkajúcim sa ustanovenia § 41 ods. 2 Tr. zák., časti za bodkočiarkou, bolo trestnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SR zo dňa 26. 11. 2013, sp. zn. Tpj 44/2013, vydané stanovisko, z ktorého vyplynulo, že Nález Ústavného súdu SR o tom, že právny predpis, jeho časť alebo niektoré ustanovenie nie je v súlade s Ústavou, nemôže byť „novou skutočnosťou súdu skôr neznámou“ v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. a tým len jednou z podmienok obnovy konania, ale ak bol z tohto dôvodu podaný návrh na obnovu konania, je dôvodom obnovy konania „ex lege“, t.j. na základe § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Preto súd už nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Tr. por., ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Tr. por.

V danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1T 36/2008 zo dňa 21. 05. 2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2To 166/2009 zo dňa 19. 08. 2009, došlo u G. C. k uloženiu mu nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere 13 rokov a to za použitia asperačnej zásady podľa § 35 ods. 2 v tom čase (v čase spáchania skutkov - skutok 1/ obžaloby zo dňa 14. 03. 2004, skutok 2/ obžaloby zo dňa 15. 02. 2005 a skutok 3/ obžaloby zo dňa 05. 12. 2004) platného trestného zákona č. 140/1061 Zb. v znení zákona č. 171/2003 Z.z., kedy konajúci súd na strane 53 citovaného rozsudku jednoznačne poukázal na dôvody výšky uloženého trestu, práve za použitia asperačnej zásady, kedy sa trestná sadzba u odsúdeného C. upravila a teda sa zvýšila horná hranica trestnej sadzby o jednu tretinu, pričom súd bol v tom čase povinný ukladať odsúdenému trest nad druhú polovicu takto určenej trestnej sadzby, v tomto prípade v rozmedzí 10 rokov a 6 mesiacov až 16 rokov, pričom však maximálna výška trestu odňatia slobody nemohla prekračovať hranicu 15 rokov.

Výklad a aplikácia ustanovenia § 394 ods. 1 Tr. por. o obnove konania v súvislosti s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. novembra 2012, sp. zn. PL ÚS 106/2011, pokiaľ sa týka § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2 vety prvej za

bodkočiarkou Tr. zák. v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinnom od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005, u všeobecných súdov vo vzťahu k právoplatným, ale nevykonaným rozsudkom, v ktorých bolo pri výroku o treste použité ustanovenie § 35 ods. 2 vety prvej za bodkočiarkou Trestného zákona v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinného od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005, nie je jednotný a momentálne je predmetom činnosti trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa § 23 ods. 3 písm. b) zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov.

Tu treba dať do pozornosti tieto skutočnosti:

Trestný zákon č. 140/1961 Zb. účinný od 1. januára 1962 vo vzťahu k trestaniu súbehu nerátal s využitím asperačnej zásady v súvislosti s hornou hranicou trestnej sadzby úhrnného trestu, len stanovil, že ak súd odsudzuje páchatel'a za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Prvky asperačnej zásady boli využité len v rámci právnej úpravy ukladania trestu odňatia slobody obzvlášť nebezpečnému recidivistovi.

Prelom v uplatňovaní asperačnej zásady pri trestaní súbehu priniesol zákon č.171/2003 Z.z., ktorým sa s účinnosťou od 1.septembra 2003 novelizoval Trestný zákon č. 140/1961 Zb. Touto novelou sa do § 35 ods. 2 tohto Trestného zákona zaviedlo pravidlo, v zmysle ktorého platilo, že ak súd ukladá úhrnný trest odňatia slobody za dva alebo viac úmyselných trestných činov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, zvyšuje sa horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu, pričom súd uloží páchatel'ovi trest v hornej polovici takto určenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody. Po prvýkrát sa tak súčasťou asperačnej zásady stáva nielen zvýšenie hornej hranice trestnej sadzby, ale aj určenie (obmedzenie) ďalšieho postupu súdu pri rozhodovaní o konkrétnej výške trestu.

Prístup k trestaniu viacčinného súbehu zavedený zákonom č. 171/2003 Z.z. bol následne prevzatý i do Trestného zákona č. 300/2005 Z.z., ktorý len v súvislosti so zavedením bipartície trestných činov v § 41 ods. 2 spresnil, že z dvoch alebo viacerých zbiehajúcich sa úmyselných trestných činov musí byť aspoň jeden zločinom. Za splnenia tejto podmienky sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o jednu tretinu, pričom súd obligatórne musí uložiť páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody. V porovnaní s pôvodnou úpravou zavedenou zákonom č. 171/2003 Z.z. je teda asperačnú zásadu možné aplikovať v menšom rozsahu, keďže v prípadoch, keď súd bude páchatel'ovi ukladať trest za dva alebo viac úmyselných prečinov spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, nebude použitie tejto zásady prichádzať do úvahy.

Porovnaním zákona č. 140/1961 Zb. a zákona č. 300/2005 Z.z. možno zistiť, že sporné ustanovenia (§ 35 ods. 2, § 41 ods. 2) sú systematicky zaradené do časti zákonov, ktorými sa upravujú zásady pre ukládanie trestov (sankcií). Sporný text ustanovenia § 35 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou v zákone č. 140/1961 Zb. v znení činnom od 01. 09. 2003 do 31. 12. 2005 je obsahovo úplne totožný s textom ustanovenia § 41 ods. 2, veta prvá za bodkočiarkou zákona č. 300/2005 Z.z., ktoré zákonné ustanovenie Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 zo dňa 28. 11. 2012 označil za nesúladne s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.(Ústava Slovenskej republiky prijatá ústavným zákonom č. 406/1992 Zb. je platná od 01. 10. 1992 a jej text v čl. 1 ods. 1 je k dnešnému dňu nezmenený).

Íde teda o ustanovenia obsahovo rovnorodé, ktoré navyše spája uloženie trestu v hornej polovici zvýšenej trestnej sadzby so spáchaním akýchkoľvek viacčinne sa zbiehajúcich úmyselných trestných činov, teda nepožaduje, aby aspoň jeden z nich bol trestným činom kategorizovaný ako zločin (§ 41ods. 2, § 11 Trestného zákona v znení účinnom od 1. januára 2006).

Dotknutý nález nemohol ustanovenie § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 31. decembra 2005 zasiahnuť spôsobom uvedeným v čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, resp. v § 41a ods. 1 zák. č.38/1993 Z. z., keďže ide o ustanovenie v čase rozhodovania ústavného súdu už zrušeného zákona (zrušeného ustanovením § 439 zák. č. 300/2005 Z. z.). Také ustanovenie, resp. jeho časť teda nemôže stratiť účinnosť dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu v Zbierke zákonov, ako to predpokladá

skôr uvedené ústavné aj zákonné ustanovenie - inak by ústavný súd mohol vysloviť nesúlady právnych predpisov aj vo vzťahu k ustanoveniu, neuvedenému návrhu na začatie príslušného konania (§ 40 zákona o organizácii ústavného súdu). Rozširujúci výklad je potrebné použiť a takto dotvoriť resp. vyplniť medzeru v zákone a práve v takej situácii sa v záujme racionálneho a principiálne spravodlivého riešenia, môže a má použiť i tzv. sudcovská tvorba práva (formou tzv. precedensu - ako premena práva).

Vo vyššie popísanej situácii sa v obnovenom konaní použije na uloženie trestu ustanovenie § 35 ods. 2 Trestného zákona v znení použitom na posúdenie trestnosti činu, prispôbenom obsahu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012 sp. zn. PL ÚS 106/2011, teda v znení bez časti prvej vety za bodkočiarkou (ak ide o znenie účinné od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005). Použitie naposledy označeného ustanovenia v znení účinnom od 21. decembra 2012 (t.j. od vyhlásenia nálezu Ústavného súdu SR v zbierke zákonov) nie je možné, keďže, ako už bolo uvedené, zákon č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov bol zrušený ustanovením § 439 zákona č. 3000/2005 Z. z. Trestný zákon s účinnosťou od 1. januára 2006.

Z uvedených skutočností a úvah, potom konajúci súd v tejto veci sa jednoznačne priklonil k názoru, že rovnaké právne účinky, aké v zmysle § 41 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vyvoláva vyhlásenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL ÚS 106/2011 v Zbierke zákonov Slovenskej republiky vo vzťahu k § 41 ods. 2 Trestného zákona, je potrebné pri použití extenzívnej interpretácie dotknutého ustanovenia vyvodiť i vo vzťahu k ustanoveniu § 35 ods. 2, vety prvej za bodkočiarkou Trestného zákona v znení zákona č. 171/2003 Z.z. účinného od 1. septembra 2003 do 31. decembra 2005.

Z vyššie uvedených dôvodov súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia a návrhu odsúdeného G. C. o obnovu konania vo veci Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T 36/2008 vyhovel, túto povolil a zároveň podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku sa v rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 1T 36/2008 zo dňa 21. 05. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 2To 166/2009 zo dňa 19. 08. 2009 zrušil výrok o treste u odsúdeného G. C., ako aj všetky rozhodnutia, ktoré na tento výrok obsahovo nadväzujú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho oznámenia, ktorú je možné podať u tunajšieho súdu. Včas podaná sťažnosť má odkladný účinok